

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN



ÄHOLMEN I MÅLAREN. — EFTER FOTOGRAFI.

13^{DE} ÄRG.

DEN 3 MARS 1912.

NO 23.



Fred. Åkerlund.

FREDRIK SVENONIUS.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Svenska Turistföreningens styrelse har beslutat att för första gången utdela föreningens förtjänstmedalj i guld. Förtjänstmedaljen instiftades vid föreningens kvartsekeljubileum sistlidet år och utdelades då i en hel del exemplar i silver och brons. I stadgarna för densamma föreskrives, att den i *guld* skall utdelas "till personer, som på ett sällsynt framgångsrikt sätt och under lång tid främjat de intressen föreningen gjort till sina". I själva verket fanns det en person, men också endast en, som till denna utmärkelse var självskriven: statsgeologen d:r Fredr. Svenonius. Att utmärkelsen ej kom honom till del redan i fjol, berodde väl på de slitningar inom föreningens styrelse, hvilka man ännu med beklagande minnes och hvilka man nu må hoppas skola en gång för alla kunna anses tillhöra ett tillryggalagdt skede i föreningens historia. De, som tagit del af dess protokoll, veta väl, att utan d:r Svenonius' initiativ, outtröttliga intresse och framgångsrika uppslag, Svenska turistföreningen kanske ännu icke varit till och i hvarje fall icke blifvit satt i stånd att utveckla sig till den omfattning, den för närvarande har. Inom turistintresserade kretsar äro meningarna ej heller delade därom, att styrelsen genom sitt oivannämnda beslut icke blott utfört en akt af rättvisa, utan äfven af klokhet. Ty intet kan vara klokare än att när man en gång begått ett förbiseende, skynda att rätta det, så snart man kommit till insikt därom.

Fredrik Vilhelm Svenonius är född å Karlslund i Neder Luleå socken i Norrbotten den 25 April 1852 och son till disponenten därstädes Carl Vilhelm Svenonius och hans maka Brita Johanna Sundström. Efter avslutade skolstudier blef han student i Uppsala 1871 och blef därstädes fil. doktor tio år senare. Redan följande år ingick han som biträdande geolog vid Sveriges geologiska undersökning och mottog 1882 ordinarie anställning vid undersökningen.

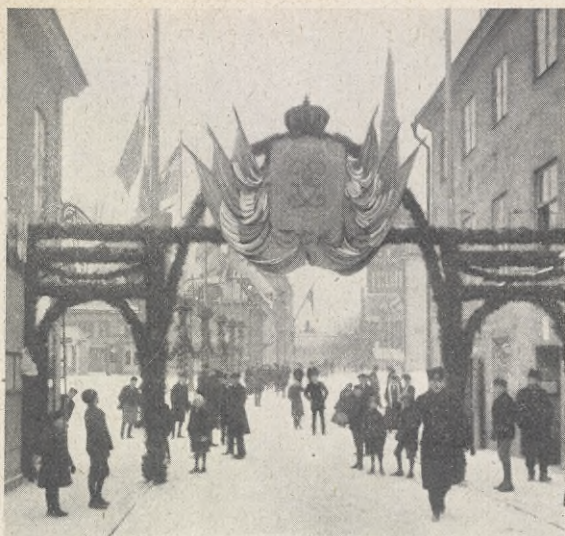
Redan dessförinnan hade d:r Svenonius utvalt det verksamhetsfält, som icke blott skulle skapa hans vetenskapliga berömmelse, utan ock leda till inskrifvande af hans namn i den fosterländska odlingens historia i mera inskränkt bemärkelse. På 1870-talet hade han nämligen med understöd börjat företaga omfattande resor i nordligaste Norge samt i svenska och finska lappmarkerna och därvid fått ögonen upp både för de stora vetenskapliga och ekonomiska problem, som här framställdes lif, och för den egenartade och underbara natur, som var ägnad att märkligt gripa människosinnet, samt det friluftslif, hvar till dessa ännu af odlingen oberörda vidder erbjödo tillfällen utan motstycke. Sedan han 1879 som geologisk fackman fått åtfölja svensk-norska gränsröjningskommissionen å riksgränsen vid Dalarne och Lappland samt i egenskap af Vegastipendiat från 1882 börjat utföra ytterligare undersökningar i det lappländska konungariket, mognade den tanke han därunder undfått att göra hela nationen delaktig af den naturuppteckt han gjort. Sedan han sommaren 1884 i en serie resebref till Nya Dagligt Allehanda gjort allmänheten uppmärksam på det turistintresse, som knöt sig till Lappmarkerna och däri klargjort behovet och betydelsen af en sammanlutning till svenskt turistlif's främjande, utfärdades den 26 Nov. samma år i Uppsala-tidningen Fyris ett af dåvarande docenten Hj. Sjögren och studeranden Torbern Fegräus undertecknad upprop till bildande af en allmän Svensk Turistförening. På möte den 1 Dec. under ordförandeskap af prof. Frithiof Holmgren beslöts, att föreningen skulle komma till stånd, hvarpå konstituerande sammanträde hölls den 27 febr. 1885. Sist i raden af de då utsedda sty-

relseledamöterna kom d:r Fr. Svenonius. Men det skulle ej dröja länge, förrän denne skulle framträda som den egentligen bärande kraften inom föreningen. Dess första "årsskrifter", 1885—86 endast 20 och ännu 1887 blott 40 sidor starka och utan illustrationer, räknade sina värdefullaste bidrag från hans hand. Det gick emellertid snart upp för honom, att föreningens kvarstannande i Uppsala hindrade densamma att erhålla den rikskaraktär, som kräfdes för att den fullt skulie kunna tillgodose sitt fosterländska syfte. Dessutom gällde det att genom att sätta årsafgiften låg locka till största möjliga anslutning. Formellt var det icke d:r Svenonius som ensam väckte dessa förslag, men det är känd sak, att de i verkligheten utgingo från honom. Med beslutet den 19 mars 1887 om flyttning af föreningens säte från Uppsala till Stockholm och om årsafgiftens sänkande från 5 till 3 kr. började i själfva verket denna Svenska Turistföreningens lysande utveckling, som gjort, att den vid 1910 kunde mönstra en medlemsiffra af icke mindre än 51,659 mot omkring 100 vid början af 1887. Redan vid slutet af nämnda år har tack vare de nämnda båda åtgärderna medlemsantalet stigit till det åtta-dubbla. Hvad som därefter i synnerhet satte fart i anslutningen, var likaledes en idé af Svenonius: att utveckla årsskriften så, att den enbart för sig gäfve valuta för årsafgiften och basera föreningens ekonomi på massafattningen af denna publikation. Redan 1889 hade densamma tack vare bidrag icke minst af d:r Svenonius svällt ut till 148 sidor, 1890 räknade den 256, 1892 icke mindre än 403, hvarpå 1894 begyntes med dessa illustrationer i större skala, som icke minst bidragit att göra Svenska Turistföreningens årsskrift till en beståndsdel af hvarje för sitt fosterlands naturintresserad svensks bibliotek. För årsafgiften af 3 kr. erhåller hvarje medlem nu en illustrerad årsbok, som "årsskriften" numera rätteligen borde heta, hvilken efter vanligt bokpris representerar ungefär dubbla värdet. Men tack vare massafattningen uppgå Turistföreningens själfkostnader till endast ca 90 öre pr exemplar och härigenom har densamma skaffat sig en ständigt stigande årsinkomst, som f. n. öfverstiger 100,000 kr. Läger man härtill att d:r Svenonius bidragit till turistföreningens resehandböcker med den 1896 utgifna delen: Väster- och Norrbotten samt den 1904 utgifna: Lappland samt öfriga delar af Väster- och Norrbottens län, förstår man, äfven om man icke känner d:r Svenonius' mångahanda insatser i föreningens verksamhet i öfrigt, att den utmärkelse, som nu kommit honom till del, är välförtjänt.

Utrymmet tillåter oss icke närmare ingå på *statsgeologen* Svenonius' verksamhet. Endast må nämnas att han utarbetat flera geologiska kartblad och offentliggjort en mängd uppsatser, redogörande för beskaffenheten af berggrunden inom nordliga Sverige, de svenska jöklerna, andesiten i Helsingland, den lappländska magnesiten o. s. v. 1889 var han medlem af apatitkommittén och utgaf 1897 en skrift om "De norrbottniska gruffälten och Ofotenbanan", 1898—99 hade han säte i vattenfallskommittén och 1903 i den centrala nödhjälpskommittén för Norrland, annat att förtiga. Ännu i sina bästa år — på våren fyller han sextioålet — skall d:r Svenonius helt visst ännu göra många goda och fruktbärande insatser både på det vetenskapliga området och i afseende på den uppgift, åt hvilken han framgångsrika och mera intresserad än väl någon annan under ett kvartsekel hängifvit sig, uppgiften att göra *hela* Sveriges natur känd och älskad af *allt* Sveriges folk.

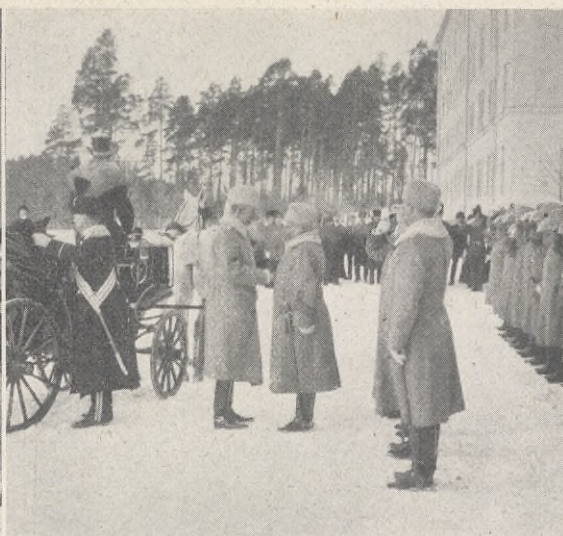
(Se medaljen å sid. 360.)

DET KUNGLIGA BESÖKET I VÄSTERÅS.



Ljus fotografier.

ÄREPORT VID STORA TORGET.



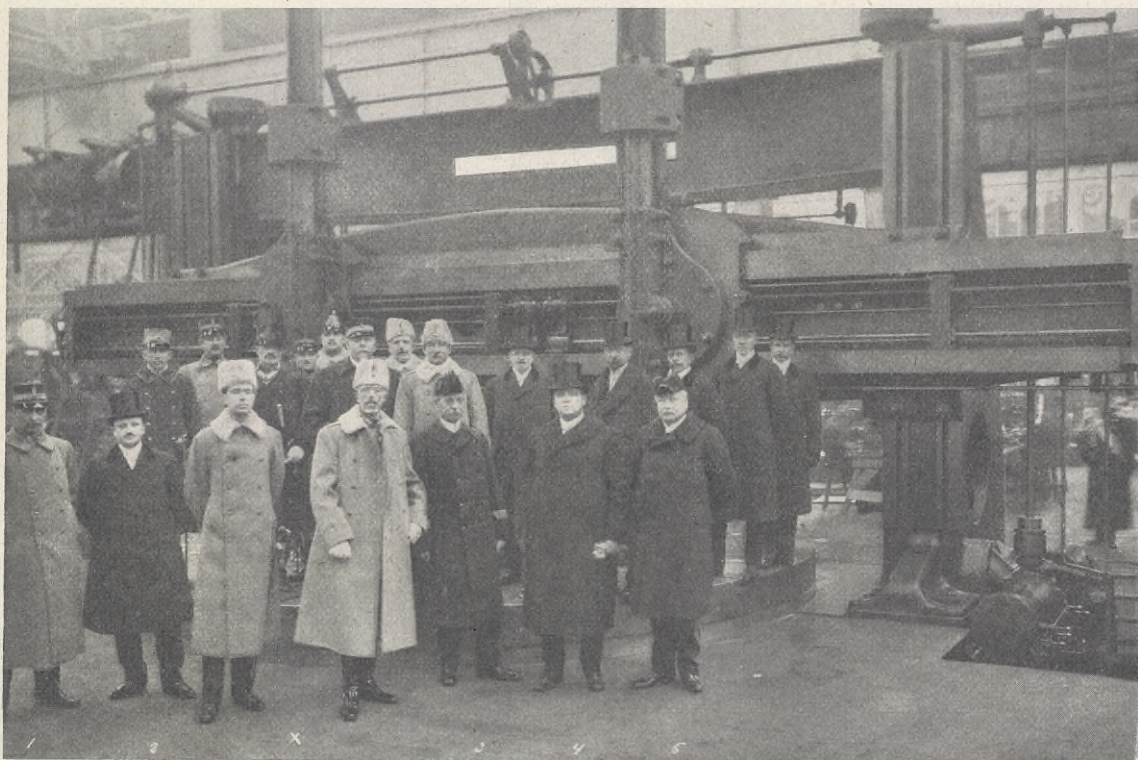
Kliche: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm. Gbg.

VID VÄSTMANLANDS REGEMENTES KASERN.

Den 21 februari anlände konungen och kronprinsen jämte svit till Västerås. Staden var festligt dekorerad och befolkningen ådagalade en oförtydlig glädje öfver det höga besöket. I Västmanlands regementes kasern inspekterades korporals- och

volontärskolorna, Allm. Svenska Elektriska Aktiebolagets stora etablissement besågos, liksom Metallverken.

Efter en af staden gifven stor bankett afreste de kungliga samma dags afton.



Ljus fotografi.

Kliche: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm. Gbg.

KONUNGEN OCH KRONPRINSEN (X) BESE ALLM. SVENSKA ELEKTRISKA AKTIEBOLAGETS VERKSTÄDER. *Vi namnteckna i gruppen: Generalmajor Malm (1), öfveringenjör Fredholm (2), landshöfding Wersäll (3), direktör Edström (4), borgmästare Karlsson (5). Närmast bakom H. M. stå kabinettskammarherren greve Lewenhaupt och generalljtnant Uggla.*

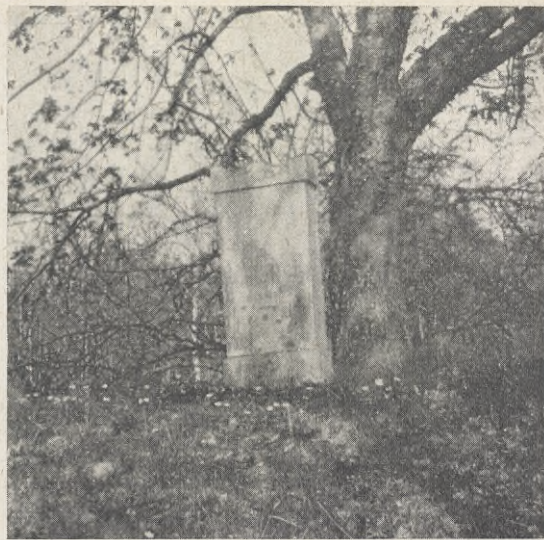
ÅHOLMEN.

(Se vignettbilden å sid. 353.)



Anatörfotografier.

”LINNEPAVILJONGEN” PÅ ÅHOLMEN. —



Kliché: Emig Sjögrensparr.

MINNESSTEN ÅT CARL VON LINNE.

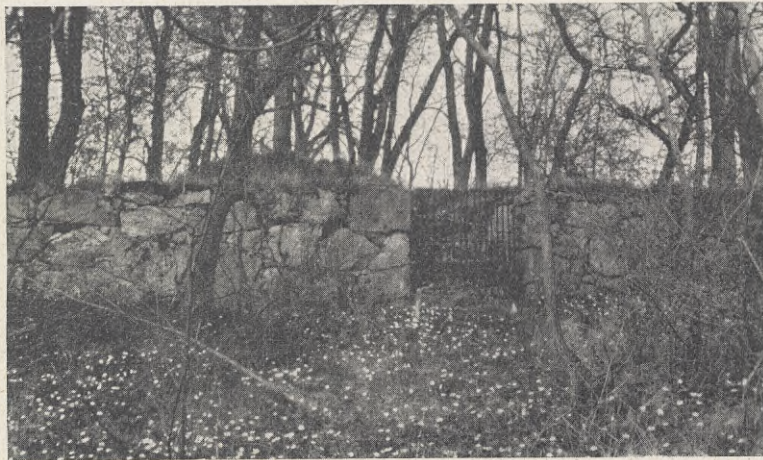
I dagarna har den fagra Åholmen, ett härligt stycke mälarnatur i Rytterns socken ej långt ifrån Strömsholm, af en naturälskande mecenat, notarien S. Bergius blifvit inköpt och därmed räddad från den sköfling, platsen börjat undergå, i det yxan redan satts till roten på några af dess stolta ädla löfträd. Det är köparens afsikt att öfverlämna en del af det förvärfvade området, beväxt med den yppigaste vegetation, till staten för att om möjligt få det bevaradt som nationalpark för all framtid. Med denna plats, ännu i början af 1700-talet en ö, numera förbunden med fastlandet, äro många minnen och ännu flera mer eller mindre sannolika traditioner från den linnéanska tiden förknippade. På 1700-talets anlades här af landshöfding Reuterholm, Linnés vän, troligen under medverkan af den store ”blomsterkonungen“ en för sin tid storartad parkanläggning, innehållande öfver ett 100-tal olika sällsynta buskar och träd, bl. a. fikon-, valnöt-, mullbärsträd, vinranka, in- och utländska löf- och barrträd, liksom ett lika stort antal sällsynta prydnadsväxter, såsom framgår af en ännu bevarad förteckning af Reuterholms egen hand. Planteringen är nu en vildpark, men ännu finnas åtskilliga af dess gamla prydnader i behåll, såsom några jättelika Weymouthstallar, sykomorlönnar, väldiga popplar, fruktträd, ståtliga pyramidener, ädla löfträd, t. ex. ek, lind, alm, ask och ett lifskraftigt, sig föryngrande bokbestånd, ett bland de nordligaste i Sverige, jämte



S. BERGIUS.
Som inköpt Åholmen.

en mängd förvildade örter ur den forna trädgården, lockande den växtsamlande botanisten. Den gamla parken är genomkorsad af en mängd delvis igenväxta gångar, rester efter grottor, konstmässigt sammanförda stenhopar m. m., som erhållit de mest egendomliga namn, såsom Evas dal, Adams dal, Termopylæ, Caput bonæ spei (Goda hopp sudder), Mosebacke, Plerum plenorum, Isola bella o. s. v. På en udde åt det täcka, nu nästan igengrundade Mellansundet, som i forna tider skall ha utgjort huvudfjärleden i denna del af Mälaren, ligger en paviljongartad byggnad i 1700-talets lusthusstil, som af traditionen benämnes Linnépaviljongen, enär Linné uppgiives ha bott här någon tid. Detta är dock ej troligt, utan sannolikt har den endast varit använd som biblioteksbyggnad, såsom det angifves å en karta öfver stället. Invändigt är huset, som innehåller tre rum, prydt med några målningar från senaste tid bl. a. af Linné i helfigur och några landskapsbilder, dock utan allt konstnärligt värde. Ett stycke från paviljongen finnes rest en minnessten i form af en grafvård öfver Linné med en latinsk inskription, som i svensk öfversättning lyder: ”At Carl von Linné. Söker du ett monument, se dig omkring!” Stenen är upprest i början af 1820-talet af ställets dåvarande ägare ståthållaren v. Gerten, som äiven i närheten låtit resa en liknande minnesvård öfver greve Karl Lagerbring.

I närheten af det egentliga parkområdet



Anatörfotografier.

REUTERHOLMSKA GRAFVEN.

Kliché: Emig Sjögrensparr.



Efter fotografi.

ÖFVERVINTRANDE VILDÄNDER I SVARTÅN VID VÄSTERÅS.

Kliché Bengt Sjöforsparre.

För några år sedan kommo ett eller två par vildänder att stanna kvar i Svartån vid Västerås; sedermera ha de förökats sig och äro nu inemot 100 stycken. De triivas förträffligt och omhuldas på bästa sätt af allmänheten, hvars förklarade gunstlingar de äro. Icke ens den senaste svåra kölden tycks ha bekommit dem det ringaste.



Efter fotografi.

Kliché Bengt Sjöforsparre.

OPERASÄNGERSKAN I PARIS, M:ELLE VIX MED SINA DRESSERADE MYROR.

En ung sängerska vid Opera Comique, m:lle Vix, har lancerat ett nytt sportmode, "myrdressyr", som lär i hög grad intressera både allmänhet och societet i Paris. Det är myror, som utvalts till föremål för sportintresset, ett godt val och betydligt mera sympatiskt än annan känd liknande dressyr, hvilken senare dock snarare än den förstnämnda bör "sätta myror i hufvudet" på dressören.

(Forts. å text fr. föreg. sida.)

vid Aholmen, men skildt från detsamma genom åkerjord, som säkerligen i sin tid varit ett sund, ligger en annan forntida liten ö, Boudholmen kallad, märklig därför, att på densamma finnes en af den Reuterholmska familjen anordnad väldig graf i form af en nästan cirkelrund plattform, omgifven af en hög stenmur, innantför hvilken marken dock nu är utfylld af grus och sten och bevuxen med höga träd. Inuti graiven skall finnas ett muradt hvalf, till hvilken en delvis synlig trappa leder ned. Enligt traditionen skola 5 medlemmar af den Reuterholmska släkten och möjligen några af den Stackelbergska vara begrafna, och ännu finnas i trakten levande personer, som varit med vid den sista begravningen på den stämmingsfulla platsen, men sedan dess har den nu förfallna graiven aldrig varit öppnad och undersökt.

Mellan ett finskt F. I. K.-lag och ett svenskt A. I. K.-lag utkämpades den 18 februari en bandymatch i Helsingfors om öfverste Balcks pokal, därvid det förstnämnda laget segrade med



Efter fotografi.

Kliché Bengt Sjöforsparre.

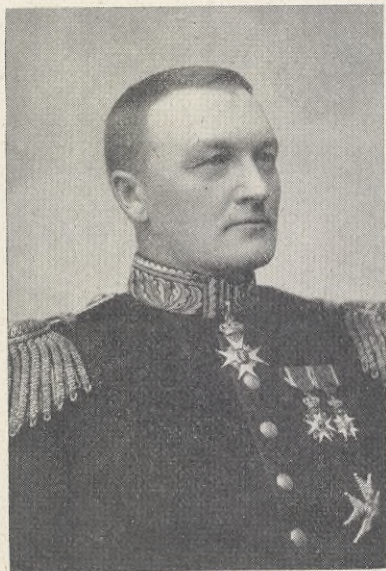


BANDY-MATCH
I HELSINGFORS

6 mål mot 5. Våra bilder här ovan visa F. I. K.-laget och pokalen.



Eft. fotograf. SVENSKA KLUBBENS I CHICAGO HYLLNINGSFEST FÖR AUGUST STRINDBERG DEN 22 JANUARI. Närmast framför Strindbergsbysten sitter Aug. Lindberg; bland de närvarande voro ett stort antal framstående svenskar i Chicago. Föregående afton uppfördes Strindbergs "Gustaf Wasa" å Auditorium, världens största teater med Aug. Lindberg i titelrollen. *Kliche: Kem. A.-J. Bout Sijverparre, Linn.-Gig.*



J. K. M. BRATLIE.
Norges nye statsminister.

Sedan den Konowska ministären afgått, har *Bratlje* bildat ny högerregering. Den nye statsministern är född 56, blef 89 exped.-chef i försvarsdepartementet, 98 generalkrigskommissarie och 06 jämväl generaladvokat för arméns rättsväsen. Har tillhört Stortinget sedan 1900, blef president i Odels-tinget 06 och var sedan 10 Stortingspresident.

Storhertigen af Luxemburg, WILHELM, hertig af Nassau, afled den 25 februari.

Född 1852, var den aflidne fursten gift med prinsessan *Marie-Anne* af Portugal, som nu övertager regeringen, och hade med henne sex döttrar men ingen son.

Storhertig Wilhelms fader var halvbror till änkedrottning *Sofia* af Sverige.



GRAFVE L. BERCHTOLD.
Österrike-Ungerns nye utrikesminister.

Grefve Berchtold, Österrike-Ungerns nye utrikesminister efter *Aehrenthal* är född 63 och diplomat sedan 82. Var på sin tid sändebud i St Petersburg och kommer sannolikt att särskildt arbeta på ett närmande till Ryssland, till hvilken makt Österrike under *Aehrenthals* tid ej stod i önskvärdt bästa förhållande.



STORHERTIGLIGA FAMILJEN AF LUXEMBURG.

ETT SKALDEÖDE.

FÖR H. 8. D. AF ELF NORRBO.



U rullar tåget fram öfver ödsliga snövidder, som under några korta sommarmånader äro myrar, genom snötyngda skogar, mellan fjäll och stup. Sedd på något afstånd, liknar banan, där den stryker fram utefter den otillgängliga höjdsträckningen, ett streck med många afbrott.

Afbrotten äro tunnlar.

Ut ur tunnel, in i tunnel rusar tåget. Snön ryker undan plogen som ett yrväder och lokomotivet liknar rätt påfallande ett fartyg i storm med brytande störsjöfar kring bogen.

Som ett svalbo hänger någon röd vaktstuga här och där. Hänger ja! Ätminstone förefaller det så, på afstånd betraktadt.

Och resenären sträcker sig i lugn och ro, på den bekväma soffan inne i kupén, slungad fram från ort till ort af järnvidundret där framme under smattande ångstötter, drar gardinen för det frostiga kupéfönstret och viker sin tidning i bekvämt kvartformat under glaskupolens behagligt dämpade belysning, glömsk af de afgrunder och hålör eller de väldiga lodräta klippväggar, som dansa förbi blott ett par meter utanför hans trefna, rullande boning.

Föga anar han alla de hårda tag, det kostade här, innan motståndet besegrades — alla de millioner slagen af borrhälggan, lyfttagen af spett och kragnar, de hårdspända musklerna mellan kärskalmarne.

Här drefs arbetet den korta sommartiden natt och dag. Arbetslag aflöste arbetslag och klangen af blankt stål ackompanjerade sprängskotten. Den glödande midnattssolen göt sitt trolska skimmer öfver rörliga, ifriga figurer, provisoriska baracker, högar af uppstaplade reservverktyg, eller glittrade mot de talrika tömda konservburkarnes bleckplåt å "kökkenmöddingerna" utanför de hafsigt hopkomna husväggarna.

Och här var det den unge hallänningen arbetade, han, som gjorde ihop visorna, de borrade i takt efter.

Hvad han hette?

Ja, hör det egentligen hit?

Kalla honom Molnets Broder! Namnet finnes i alla händelser icke bevaradt på något af de små träkorsen å rallarkyrkogården vid Torne Träsk...

I sitt första häfte som systerpublikation till *H. 8. D.*, daterad *Januari 1907*, gör *Varia* följande redaktionella meddelande:

"Bakom den signatur, *Elf Norrbo*, som härmed för första gången framträder, och på hvilken vi vilja rikta våra läsares särskilda uppmärksamhet, döfjer sig en förmåga som haft mer än vanliga svårigheter att kämpa sig igenom för att göra sig gällande. Född i Norrland af en gammal spelmansläkt, har författaren från att som pojke ha svultit och farit illa vid järnvägsbyggen i flera år, därefter gått som sågverksarbetare och arbetsförman. Det är nu några år sedan han lade af arbetsblusen och kom in i förhållanden, som åtminstone i viss mån motsvara hans sträfvan efter ideell verksamhet.

I en stil som i sin obändighet ofta blir rent drastisk, men alltid är rakt på sak och målände, skymta här bilder från det lif och den natur, ur hvilka förf. är vuxen. Den som vill kan nog tala om litterära förebilder, men ingen kan dölja för sig,

På frivakterna tog han sitt dragspel och sökte sig bort från linjen, slog sig ned på någon stenkant och improviserade. Det ena rimmet gaf det andra, in i gamla, hemlärdade melodier fogades orden. Kanhända riporna förfärade togo till vingarne, när han sjöng:

"Sent om en stilla kväll
vid Nakerivaarefjäll..."

En kamrat hade också försökt sig på den ädla rimmarkonsten, men det slog inte så väl ut. Visserligen satte han ord och meningar samman likasom den unge med dragspelet, men ingen blef glad — ej heller ledsen! — åt den här andres rimmalik..., och där gick den misslyckade och glodde argt, försökte och försökte på nytt — men fåfängt.

Ty fåglar, af lera, kan ju litet hvar forma —
men få dem att flyga!

Och 'misslyckare' bli ju alltid till sist 'misstyckare'.

Hallänningens visor ökade snart hela linjen utefter, ty han lät trycka dem, fast med stort besvär, i Luleå. Hvarest en slägga kysste ett stålborrs nacke, skedde det i takt till någon af hans enkla visor. Det var mer än den andre kunde fördraga.

När därför poeten en gång gick ned till förrådet för att hämta en ny sändning tryck, som kommit med posten från staden, skedde det.

En halftokig finne mutades med brännvin och pengar, retades upp mot hallänningen med lögnor och historier och ställde sig i försåt vid stigen med dragen knif.

Sångaren blef nedstucken.

Men ännu i dag kan man få höra någon banvakt häruppe nynna — där han står på post vid en vägöfvergång med handsignalens lilla gröna öga tindrande ut i skymningen:

"Sent om en stilla kväll
vid Nakerivaarefjäll..."

medan kölden smäller i knutarne och riporna ge hals i den låga björkskogen.

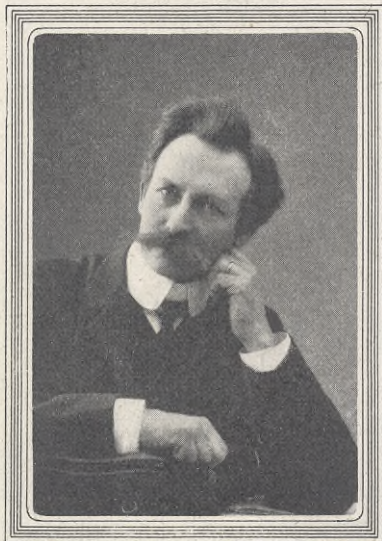


Foto. Steen-Møller, Helsingborg.

J. A. TÖRNBLOM (ELF NORRBO)

50 år den 23 februari.

hur intensivt kända dessa ord äro. Det är i hvarje fall en personlighet som talar, och förf. är själf den förste att understryka, hur föga färdig han känner sig. Men när en dylik naturkraft bryter sig väg, ha vi rätt att af framtiden vänta mer än vanligt.

Sedan den tiden har Elf Norrbo gifvit mycket, ej stora, breda, månghöfdade skildringar, men karaktäristiska, skarpt skurna profiler ur det tyngsta arbetets led, något af litterär Döderhultsnidare.

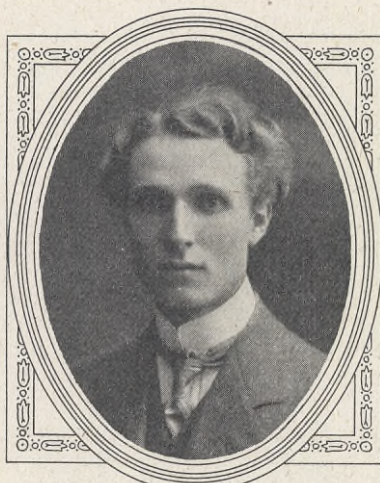
Även i *H. 8. D.* har J. A. Törnbloms populära pseudonym varit synlig, så äfven här ofvan i samband med 50-årsjubiléet, till hvilket *H. 8. D.*s redaktion och säkerligen många af dess läsare uttala en uppriktig lyckönskan.



Efter fotografi.
SELMA LAGERLÖF HÅLLER FÖREDRAG VID SVENSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS I HELSINGFORS ÅRSFEST.

På inbjudan af Svenska Litteratursällskapet i Helsingfors har vår frejdade författarinna, d:r Selma Lagerlöf nyligen besökt Finland. Närmast var d:r L. inbjuden att hålla föredrag vid årets Runebergsfest, från hvilket tillfälle vår bild är tagen. Men vistelsen blef i sin helhet till ett sannskyldigt triumftåg under besök å olika platser inom landet. Allestädes lämnades af föreningar och enskilda oförtydbara bevis på sympati för författarinnan och för hennes verk.

Till K. Biblioteket har i dessa dagar



M. BJÖRKQUIST. Fil. lic. Rektor vid Norra Ångermanl. Folkhögskola. Initiativtagare till den ena af de två stora Pansarbåtsföreningar hvilka i senaste tid bildats för att på enskild väg insamla medel till vårt sjöförsvär. Den Björkquistska föreningen äsyftar medel till byggande af pansarbåt utan föreskrift om typ, medan den andra som vilkor uppställt F-typen. Båda föreningarne, hvilkas syften ju helt sammanfalla, ha vunnit oerhörd anslutning öfver hela vårt land.



H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. MARMORSTATYER AF CHRISTIAN ERIKSSON TILL K. BIBLIOTEKET. — TURISTFÖRENINGENS JUBILEUMSMEDALJ TILL D:R F. V. SVENONIUS.

öfverlämnats tvenne skulpturverk i marmor af Christian Eriksson. De beställdes på sin tid af Bonnierska Konstnämnden — som handhar den betydande mecenatfond fröken Eva Bonnier instiftade — och äro afsedda att uppställas i K. Bibliotekets vestibyl.

Vid Svenska Turistföreningens 25-årsjubileum 1910 instiftades föreningens guldmedalj, som dock icke hittills utdelats. Det första exemplaret af den utomordentliga utmärkelsen öfverlämnades vid senaste årsmötet d. 20 februari, efter förut af styrelsen enhälligt fattadt beslut, till statsgeologen d:r F. V. Svenonius såsom ett erkännande särskildt af dennes "initiativkraftiga arbete till Lapplands öppnande för turistlif".

SJÖFÖRSVARET OCH DESS AKTUELLA FRÅGOR.

EN ORIENTERING I POPULÄR FORM. — FÖR HVAR 8 DAG AF KAPTENEN VID K. FLOTTAN ERIK HÄGG.

I. DEN NUTIDA SJÖKRIGSMATERIELEN.*

Den allmänna tendensen i sjökrigsmaterielens utveckling är att åt de olika enheterna gifva största möjliga anfalls- och försvarskraft. En gifven följd häraf har blifvit, att krigsfartygen af olika slag betydligt vuxit i storlek (deplacement).

Vid tiden för rysk-japanska krigets utbrott hade de moderna *slagskeppen*, d. v. s. de kraftigaste för artilleristrid afsedda pansarfartygen, ungefärligen följande egenskaper. Storleken var omkring 15,000 ton, farten 18 knop; artilleribestyckningen utgjordes af 4 st. svåra kanoner af 30,5—28 cm. kaliber samt därjämte ett stort antal medelsvåra, vanligen 15 cm. kanoner. Vattenlinjepansarets största tjocklek var vid pass 230 mm.

Under ofvannämnda krig konstruerades i England ett slagskepp, *Dreadnought*, som i flera afseenden afvek från sina föregångare. De svåra kanonernas antal var ökad till 10; medelsvårt artilleri saknades; däremot ingick ett tjugotal lätta kanoner i bestyckningen. Pansarskyddet var kraftigare än å föregående typer och farten ökad till öfver 20 knop. På grund af allt detta hade det nya slagskeppets deplacement vuxit till omkring 18,000 ton.

Redan vid *Dreadnoughts* första framträdande förmärktes en ganska skarp kritik af den nya typen. Bland andra påpekade den kände engelske skepps-konstruktören Sir William White, att frånvaron af medelsvårt artilleri (15 cm kanoner) måste betraktas som ett stort fel och att man borde hafva nöjt sig med ett något mindre antal svåra kanoner. Så till vida har Sir William redan fått rätt, att 15 cm. kanonen åter kommit till heders å de *Dreadnought*-slagskepp, som nu stapelsättas för engelska flottans räkning. Inom tyska flottan, liksom i den japanska, har man vid antagandet af den nya principen, ett stort antal svåra artilleripjäser, icke frångått den medelsvåra kanonen af 15 cm. kaliber, en åtgärd som helt visst varit mycket välbetänkt.

De modernaste *Dreadnought*-slagskeppen hafva de svåra kanonerna uppställda parvis i torn

och äro dessa i allmänhet placerade i fartygets midtlinje; vissa torn ofta högre uppställda än de öfriga, se sid. 362. De medelsvåra kanonerna äro monterade i pansrade rum (kasematter); sannolikt skall tornuppställning komma till användning äfven för detta artilleri. Därjämte äro en del lätta kanoner utan pansarskydd placerade på de svåra kanontornens tak samt på öfverbyggnad och bryggor. De nya *Dreadnought*-slagskeppens deplacement öfverstiger 20,000 ton och deras fart är något större än 20 knop.

Under de senaste åren har frågan om höjning af kalibern hos de svåra kanonerna stått på dagordningen i de flesta stora mariner. England och Frankrike hafva antagit kalibern 34 cm. Förenta staterna ha gått upp till 35,6 cm., ovisst är om Tyskland skall höja kalibern till mer än 30,5 cm., hvilken kaliber införts å åtminstone en del af de under byggnad varande slagskeppen. Huru öfriga makter komma att förhålla sig, är ännu endast bekant i form af lösa rykten. Beträffande ifrågasvarande höjning af kalibern har Sir William White äfven uttalat sig; han anser att åtgärden icke skall visa sig lämplig och att vissa olägenheter snart skola framträda hos de nya jättekanonerna af 34 och 35,6 cm. kaliber.

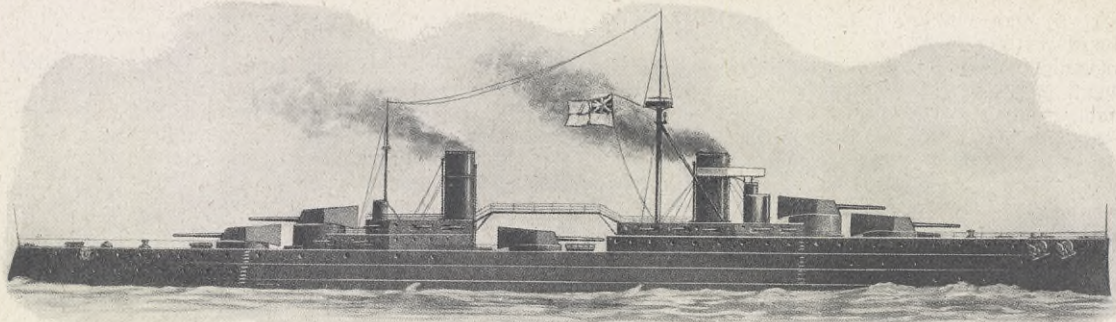
Den moderna *pansarkryssaren* kan förliknas vid ett slagskepp, å hvilket man för vinnande af stor fart minskat de svåra kanonernas antal och pansarskyddet. Någon annan skillnad förefinnes numera icke de tvänne fartygsslagen emellan. Pansarkryssarens utveckling under den närmaste framtiden synes hufvudsakligen komma att gå ut på vinnande af allt högre fart; för möjliggörande häraf kommer deplacementet sannolikt att växa ej oväsentligt öfver slagskeppens. En del ännu fullt moderna pansarkryssare äro dock af relativt litet deplacement, omkring 15,000 ton, och hafva en bestyckning, hvars svåraste pjäser äro af mindre kaliber än 28 cm.

Kustpansarfartygen äro att förlikna vid slagskepp i förminskad skala. De äga icke betingelser att uppträda å världshafven och långt från sina operationsbaser, men äro däremot afpassade för sjökriget vid



Efter fotograf.
TYSKA SLAGSKEPPET RHEINLAND, AF DREADNOUGHT-TYP, 18,500 TON, 20 KNOP; 12 st. 28 cm., 12 st. 15 cm. och 16 st. 8,5 cm. kanoner; 6 st. undervattens-torpedtuber; vattenpansar: 250 mm.

* Eftertryck förbjudes utan tydligt angifvande af HVAR 8 DAG.



ENGELSKA SLAGSKEPPET ORION, AF DREADNOUGHT-TYP. 24,000 TON; 21 KNOP; 10 st. 24 cm, och 20 st. 10,5 cm. kanoner; 3 under-vattenstorpvedtuber; vattenlinjepansar: 300 mm. (Bildens är schematisk: båtar, däck, strålkastare m. m. äro ej inritade för att artilleriets placering skall framstå så tydligt som möjligt.)

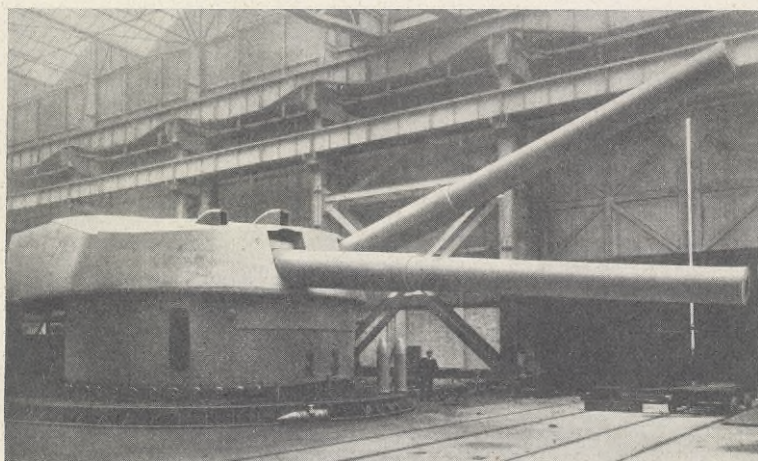
egen kust. På grund af de minskade fordringarna å sjöduqlighet samt förråd af kol, proviant m. m. kunna dessa fartyg hållas vid ganska be-

1912. Artilleriet är sammansatt som å slagskeppen; till följd af hänsyn för storlek och kostnad hafva ännu icke mera än 4 svåra kanoner ifrågasatts inom någon marin och har man icke ansett tillrädligt att höja kalibern till mer än 28 cm. Det medelsvåra artilleriet utgöres i allmänhet af 15 cm. kanoner.

Af intresse kan vara att känna, att Holland nyligen färdigbyggt ett, stapelsatt ännu ett och projekterat ytterligare tre kustpansarfartyg, hvilkas hufvudbestyckning utgöres af 28 cm. kanoner eller samma kaliber som den för vår F-typ afsedda.

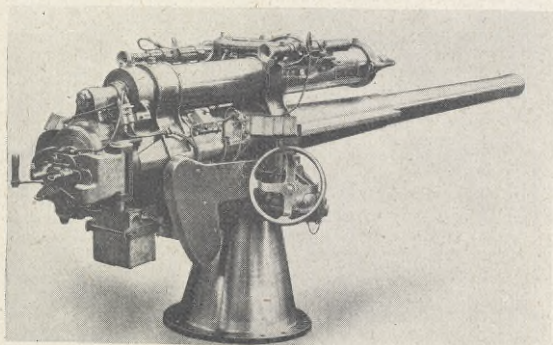
De senast konstruerade kustpansarfartygen, de holländska, hafva en fart af 18 knop; pansarskyddet i vattenlinjen är å dessa fartyg 150 mm. tjockt. De planlagda norska pansarbåtarna lära vara beräknade till 4,500 tons displacement samt skola föra 2 st. 24 cm., 4-6 st. 15 cm. och en del lätta kanoner. Deras fart lär blifva ganska liten och kunna de mera betraktas som lokalförsvarsfartyg än som för kustförsvaret i vidsträckt bemärkelse afsedda pansarbåtar.

Pansardäckskryssarna, som hafva fått sitt namn däraf, att deras hufvudsakliga pansarskydd utgöres af ett öfver undervattens kroppen liggande pansar-



Efter fotografi. 34,3 cm.-KANONER I DUBBELTORN. Kliche: Bengt Sjöförsvarre. Denna kaliber har antagits för de nya engelska slagskeppen och pansarkryssarne. Kanontornet färdigmonteradt för ett af de under byggnad varande större engelska pansarfartygen. Den ena kanonen är riktad horisontalt, den andra i största möjliga höjdriktning.

gränsad storlek och dock förlänas afsevärd kraft. Displacementet å kustpansarfartygen har vuxit betydligt; så hafva de holländska fartygen af dylikt slag ökats från 2,500 ton år 1891 till 7,500 ton år



Efter fotografi. 10,5 cm.-KANON. Kanoner af detta slag ingå som lätt bestyckning å en del engelska slagskepp och pansarkryssare samt å pansardäckskryssare och nyare jagare. Å lavettaget finnas rattar för höjd och sidoriktning, en öfver kanonen liggande rekylcylinder, som upptager rekylens vid skottlossning, kikaresikten m. m.



Efter fotografi.

7,6 cm.-KANONER.

Lätta kanoner af denna storlek finnas i stor utsträckning inom engelska flottan.

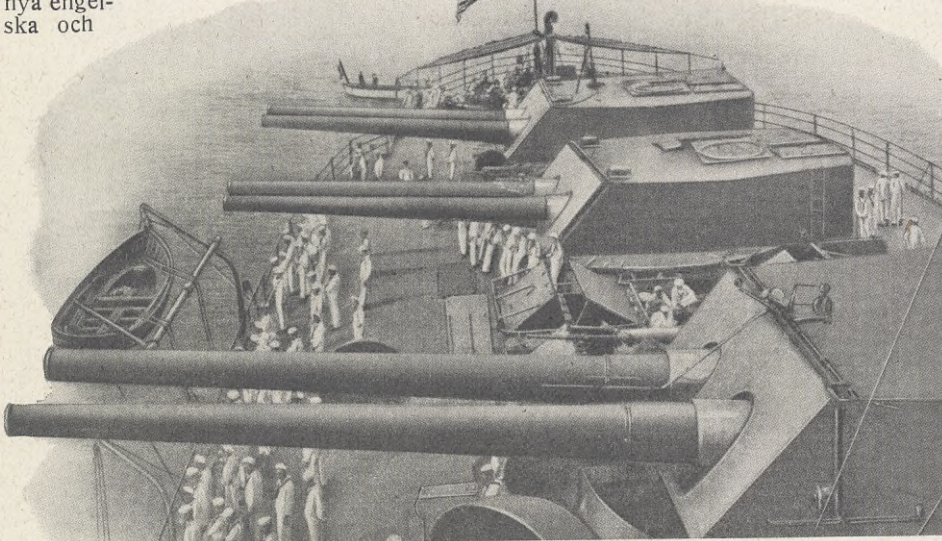
Rekylcylindern är placerad under kanonen. Samtliga dessa fartygskanoner äro tillverkade vid The Coventry Ordnance Works Limited i England.

Kliche: Bengt Sjöförsvarre.

däck, byggas numera i en storlek, som icke öfverstiger 6,000 ton. Deras fart uppgår vanligen till mer än 23 knop. Bestyckningen utgöres i allmänhet af lätt artilleri; de nya engelska och

knops fart och äro bestyckade med minst 2 torpedtuber samt ett antal lätta kanoner. Ryssland planlägger för närvarande byggandet af ett stort antal jagare om 1,200 ton, bestyckade med ett stort antal torpedtuber och några 10,5 cm. kanoner. De nya svenska jagarna deplacera vid pass 450 ton och hafva 30 knops fart; bestyckningen utgöres af 2 torpedtuber samt 4 st. 7,5 cm. kanoner.

Torpedbåtar byggas numera endast af de smärre marinerna; inom stormakternas flottor har detta fartygsslag helt och hållet undanträngts af typer, hvilka enligt våra begrepp böra kallas "jagare". Svenska flottan har under de senare åren tillförts ett be-



Efter fotografi.

DE TRE AKTRE 30,5 cm.-KANONTORNEN A FÖRENTA STATERNAS SLAGSKEPP NORTH DAKOTA.

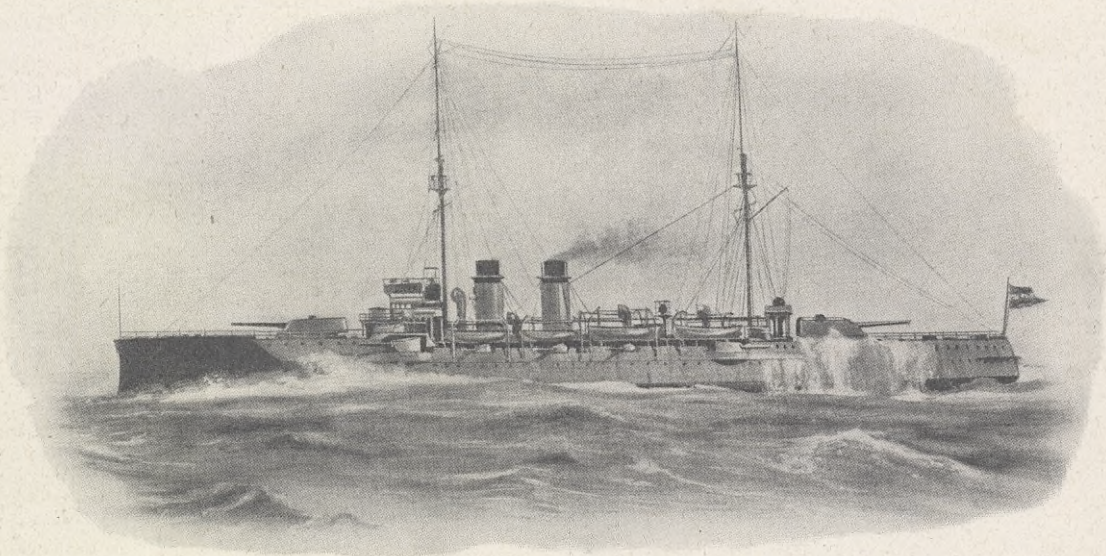
Kilcht: Bengt Silfverparre.

tyska kryssarna erhålla dock 15 cm. kanoner. Man har sålunda återgått till den kaliber, som under 1890-talet allmänt förekom å pansardäckskryssarna. På grund af deras huvuduppgift benämnas pansardäckskryssarna ofta *spanare*, till hvilket fartygsslag äfven en del snabbgående kryssare saknande pansarskydd, hänföres.

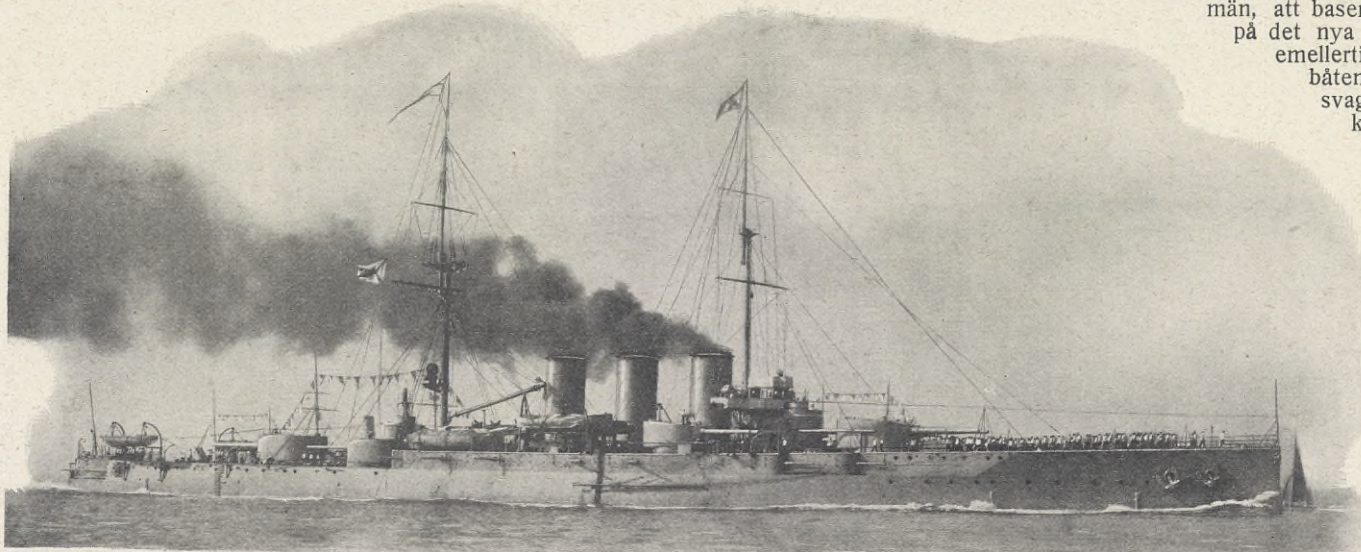
Storleken å de sjögående opansrade med lätt artilleri och torpeder försedda snabba fartyg, som benämnas *jagare*, har vuxit betydligt under de senaste åren. De moderna stormakts-jagarna äro på ett deplacement af omkring 1,000 ton, göra 27-30

tydande antal torpedbåtar på 110-120 tons deplacement och vid pass 26 knops fart. I vårt grannland Danmark hafva afsevärdt större torpedbåtar byggts; nu senast 6 stycken på omkring 250 ton, med 27 knops fart och försedda med 5 torpedtuber samt 2 st. 7,5 cm. kanoner.

I början af detta århundrade hade de största *undervattensbåtarna* ett deplacement i öfvervattensläge, uppgående till högst 200 ton. Numera byggas undervattensbåtar af tre gånger denna storlek. Maximisiffrorna för deras fart äro: vid öfvervattensgång omkring 15 och vid undervattensgång omkring 9



HOLLÄNSKA KUSTPANSARFARTYGET DE ZEVEN PROVINCICIEN. 6,600 TON; 16 KNOP; 2 st. 28 cm., 4 st. 15 cm och 10 st. 7,5 cm. kanoner; 2 undervattensstorpedtuber; vattenlinjepansar: 150 mm.



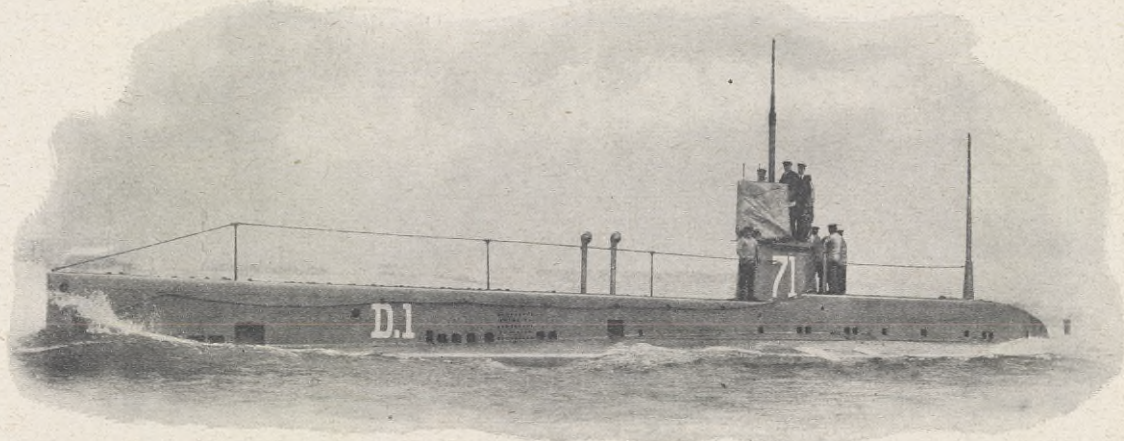
Efter fotograf.
 RYSKA PANSARKRYSSAREN RURIK. 15,000 TON;
 22 KNOP. 4 st. 25 cm., 8 st. 20 cm. och 20 st. 12 cm.
 kanoner. 2 undervattens-torpedtuber; vattenlinjepansar
 150 mm.

knop. I allmänhet äro icke mer än tre torpedtuber inbyggda: undantag bilda en del båtar af fransk typ, hvilkas praktiska värde på goda grunder kan ifrågasättas. Helt nyligen har man å några af de engelska undervattensbåtarna försöksvis insatt en lätt kanon, som vid undervattensgång är nedsänkt i en brunn och när båten kommer upp i vattenytan hastigt kan resas i skjutläge. Man vill härigenom göra undervattensbåten mindre värnlös än den förut varit.

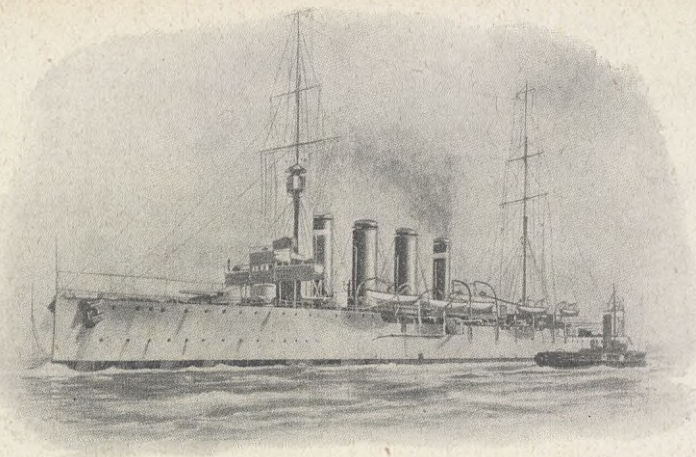
Då torpedbåten på sin tid infördes, spåddes det af en hel del folk, att densamma skulle verkställa en revolution i sjökrigsväsendet. Revolutionen uteblef emellertid. Artilleriet bakom pansarskydd fortfor att vara hufvudvapnet till sjöss. Vid undervattensbåtens framtående föreslogs, dock icke af fack-

män, att basera smärre staters sjöförsvår på det nya vapnet. Numera har man emellertid lärt känna undervattensbåtens såväl styrka som stora svagheter. Ett sjöförsvår, hvars kärna ej utgöres af pansrade artillerifartyg, har ingalunda utsikt att fylla sina uppgifter; först genom lämplig samverkan mellan artilleri, torpeder och minor kan ett betryggande sjöförsvår åstadkommas. För hvarje flotta krävas sålunda pansrade artillerifartyg samt torped- och minifartyg af olika slag; tydligt är att hufvud delen af dessa fartyg måste besitta egenskaper, som möjliggöra en oberoende af väderleksförhållandena snabb förflyttning till hotade punkter.

Ett fartygsslag, hvil-

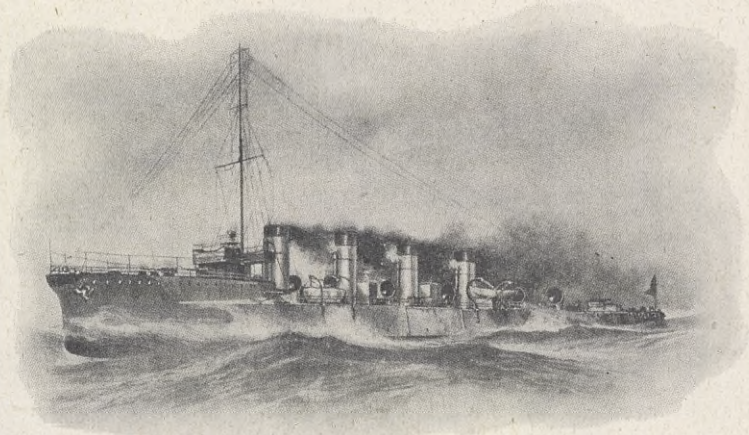


ENGELSKA UNDERVATTENSÅTEN D.1. 615 TON, 16 KNOP, 3 TORPEDTUBER.



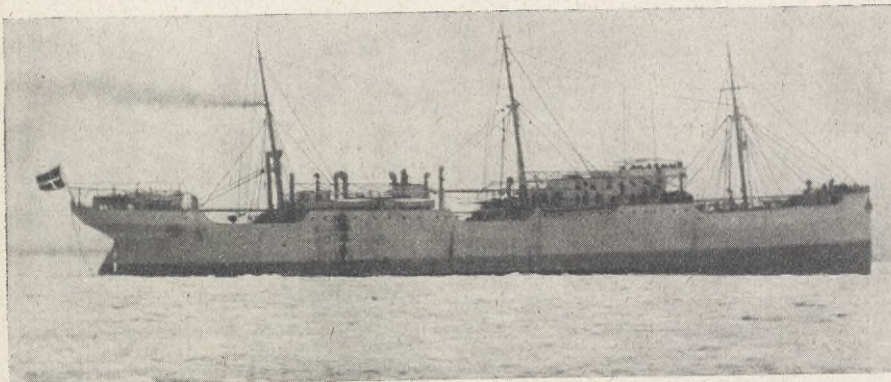
ENGELSKA PANSARDÄCKSKRYSSAREN DARTMOUTH. 5,300 TON; 25 KNOP.
8 st. 15 cm. och 4 st. 4,7 cm. kanoner; 2 undervattens-torpedtuber; pansardäck: 75 mm.

ket liksom undervattensbåten är af tämligen ny datum, är *minfartyget*. Redan för åtskilliga år sedan infördes i de flesta mariner s. k. minfartyg; dessa voro dock hufvudsakligen att betrakta som förrädsfartyg för de minor, hvilka skulle utläggas vid permanenta eller tillfälliga minpositioner, sålunda i rent defensivt syfte. Efter rysk-japanska kriget har emellertid tanken på offensiv minering, d. v. s. minering utanför fiendens hamnar och operationsbaser, i mynnigarna af hans farleder och till sjöss framför en fientlig sjöstyrka, allt mera trängt igenom. För att dylik minering skall hafva utsikt att lyckas fordras snabbhet i utförandet, och har man därför börjat införa minfartyg, hvilka, medhafvande några hundratal minor, hastigt kunna uppträda på den plats, som skall mineras, och efter fullbordad minering lika hastigt försvinna. Till en början har man åtnöjt sig med att till minfartyg förändra äldre pansardäckskryssare med någorlunda god fart; numera nybyggas



JAPANSKA JAGAREN YAMAKASI. 1,100 TON; 35 KNOP; 2 st. 10,5 cm. och 5 st. 4,7 cm. kanoner; 4 torpedtuber.

I en följande artikel kommer att redogöras för den svenska örlogsflottans utveckling och nuvarande beskaffenhet, hvarefter, i en sista uppsats, lämnas en orientering rörande pansarbåtsfrågan.



Efter fotograf.

MOTORFARTYGET "SELANDIA".

Kliché: Benigt Sjöfverparre.

Motorfartyget "Selandia", byggt på danskt varf för Danska Ostasiatiska Kompaniets räkning. Det drifves af två Dieselmotorer om 1,250 hkr. hvardera, har en lastkapacitet af 7,400 ton och 10,000 ton deplacement samt gör med full last 12 knops fart. Vår bild är tagen vid profituren med det uppseendeväckande fartyget, hvilket är ett af de första stegen mot revolution inom fartygsbyggeriet. Motorfartygen äro dyrare i anskaffning än ångfartyg, men driftkostnaderna för de förstnämnda betydligt lägre, hvarförutom motorerna och deras bränsle, olja, taga så mycket mindre plats än ångmaskiner och det för dem erforderliga kolförrådet.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.



S. O. T. MATTHIESEN.
F. d. Vicekonsul. — Kalmar.
75 år 22 Febr.*



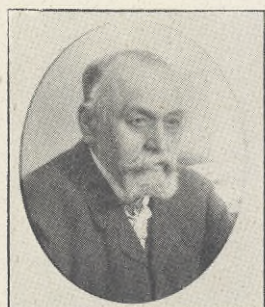
C. W. E. HILLBERG.
Skådespelare. — Stockholm.
60 år 18 Febr.*



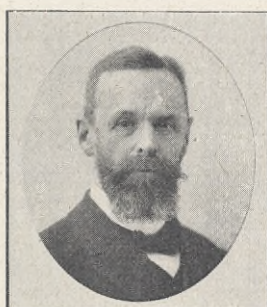
A. BRANTING.
Fröken. — Stockholm.
50 år 27 Febr.*



E. K. HALLQUISTH.
Arkitekt. — Stockholm.
50 år 28 Febr.*



S. E. HENSCHEN.
Professor. — Stockholm.
65 år 28 Febr.*



H. J. JUHLIN-DANNFELT.
Professor. — Djursholm.
60 år 2 Febr.*



G. KLEIN.
Professor. Rabbin. — Stock-
holm. 60 år 18 Febr.*



E. O. ARENANDER.
Lektor. Fil. Dr. — Ultuna.
50 år 25 Febr.*



F. W. PALMGREN.
Borgmästare. — Jönköping.
65 år 24 Febr.*



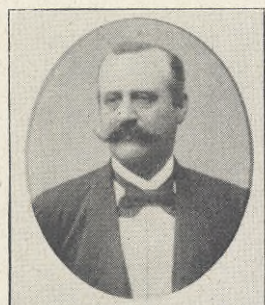
K. G. A. LINDSTRÖM.
Med. Lic. Öfverläkare. —
Stockholm. 50 år 20 Febr.*



A. G. WITTENCRONA.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. —
Rök. 50 år 22 Febr.



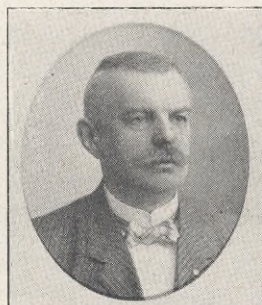
O. BRANDELIUS.
Komminister. Kommunalman.
— Häggenås. 50 år 22 Febr.



G. O. SPENDRUP.
Godsegare. Förest. f. Landtbr.-
skola. — Vallberga
55 år 15 Febr.



J. A. BUCKAU.
Maskiningenör v. mek. verkstad.
— Oscarshamn. 50 år 21 Febr.*



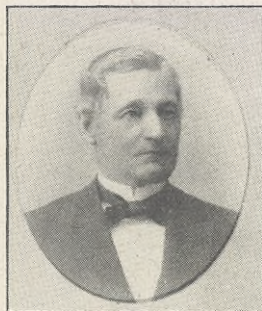
K. ANDERSON.
Handlande. Kommunalman.
Framstående Goodtemplare. —
Arboga. — 50 år 1 Mars.



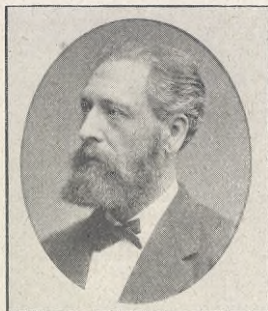
J. F. KULLENBERG.
Jernhandlande. — Skurup.
50 år 1 Mars.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan och å nästa sida.



J. W. GRANBERG †.
Med. Hedersdoktor. F. d. Lasarettsläkare. — Nyköping.
F. 26. † 16 Febr.*



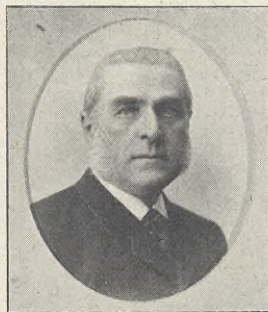
C. A. I. SVENSSON †.
Med. Dr. Öfverläkare. — Stockholm.
F. 39. † 19 Febr.*



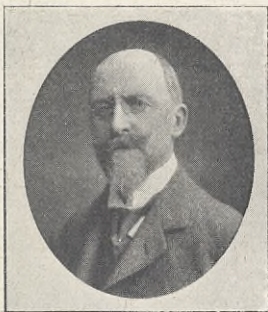
C. OHLSSON †.
Fin. Donator. — Stockholm.
F. 42. † 9 Febr.*



A. A. E. JONSSON †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 62. † 20 Febr.*



L. G. R. GAGGE †.
F. d. Bankdirektör. — Vesterås.
F. 34. † 20 Febr.*



L. M. MÖLLER †.
Professör. — Stockholm.
F. 57. † 24 Febr.*



J. E. FAGERLUND †.
Fil. Lic. Adjunkt. Läroboksförf.
— Stockholm. F. 65. † 18 Febr.*



L. J. F. ZACHRISSON †.
Med. Dr. Docent. — Upsala.
F. 69. † 18 Febr.*



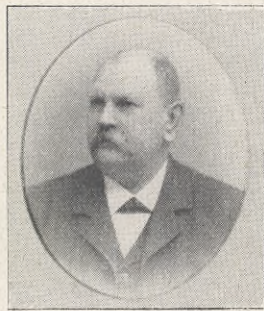
E. A. WERNBOM †.
Grosshandlande. — Venersborg.
F. 34. † 10 Febr.*



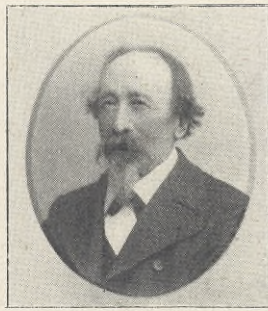
L. FREDBORG †.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. — Delsbo.
F. 42. † 11 Febr.*



C. D. T. UPPSTRÖM.
Häradshöfding. — Hernösand.
F. 46. † 9 Febr.*



J. J. A. BERGSTRÖM †.
Trafikchef. — Vexjö.
F. 51. † 12 Febr.*



J. A. BOUDIN †.
Hemmansegare. Nämndeman.
Landstingsman. — Elgd.
F. 36. † 12 Febr.*



K. H. LUNDSTRÖM †.
Jägmästare. — Umed.
F. 54. † 15 Febr.*

SVANTE MATTHIESEN. Af. sjökaptensex. och seglade till sjöss. Senare anställd af Lloyds i London, blef engelsk v. konsul på Öland 72. och s. å. ombud för Bergn.-bol. Neptun. I denna sin egenskap och under hela sin vistelse på Öland var han till stor och oegennyttig tjänst för alla vare sig det gällde skeppsbrutna och nödställda eller resande turister och andra, som tog tillflykt till hans gästfrihet och hjälpsamhet. På senare tid bosatt i Kalmar. Hög frimurare.

EMIL HILLBERG. Stud.-ex. 70. debut å K. Teatern 73, prem.-aktör vid Dra u. Teat. 86—97, tillhörde Ranitska Stockholmsscener 97—08 och är sedan sistn. år fast vid K. Dram. Teatern. I nr 49 af H. 8. D:s IV årgång återfinnes en utförlig biografi jämte helsidesporträtt. — Under den långa tid han tillhört svensk scen, har han också utgjort en af dess yppersta representanter genom en rad af storstiladt anlagda och med fulländad konst utförda sceniska karaktärer.

AGNES BRANTING. Genomgick Tekn. skolan i Stockholm, blef lärarinna i teckning v. Palmgrenska samskolan och tog derefter anställning som mönsterritserska i Handarbetets vänner, direktis derst. 91—04; startade sistnämnda år Licium, den framstående textila konststeliern i huvudstaden. Initiativtagare till o. den ledande kraften i Föreningen Pietas, hvilken arbetar för bevarande af gammal textil konst.

EDUARD HALLQUISTH. Afg.-ex. fr. Tekn. skolan 83, praktiserade å arkitektkontor o. etablerade egen ark.-byrå tillsammans med ark. F. Ulrich 88. Uppgjort ritningar till ett flertal förmåliga byggnader på olika platser i vårt land. Intrusserad seglare, styr.-led. i Stockh. Segelsällskap.



Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

SALOMON HENSCHEN. Stud.-ex. 52, med. dr. 80, prof. i prakt. med. v. Ups. Univ. samt överläkare o. verkst. direktör v. Akad. Sjukhuset 82—1900, prof. i med. v. Karol. Inst. o. överläkare v. Serafim-lasarettet sedan sistn. ar. Fil. hedersdoktor i Upsala 1900. Med. förf. Biografi o. helsidesbild i ärg. VIII:13.

HERMAN JUHLIN-DANNFELT. Stud.-ex. 71, fil. dr. 81. Landtbr.-skolelärare 82, ff. lär. v. Ultuna Landtbr. Inst. 83. Förest. f. Kopparb. läns landtbr.-skola i Vassbo 85—92, rektor i Ultuna Landtbr. Inst. 92—02. Sekr. i K. Landtbr. Akad. sedan sistn. ar. Biografi o. helsidesporträtt i ärg. III:20.

GOTTLIEB KLEIN. F. i Ungern, studerade vid tyska universitetet och promov. t. fil. dr. 75, Rabbin i Schüttenhofen till 78, i Elbing till 83 o. sedan sistn. ar. i Stockholm. Professors n. h. o. v. 96. Skriftställare på det relig. hist. området. Helsidesporträtt o. biografi i ärg. III:23.

E. O. ARENANDER. Stud.-ex. 83, utex. fr. Ultuna Landtbr. Inst. 85, lärare v. Bjärke-Säby landtbr.-skola till 93, fil. dr. i Halle 96, lär. v. Klags-torps landtbr.-skola s. ä., länsagronom i Vesternorr. län 98, lektor i hus-djursskötsel v. Ultuna Landtbr. Inst. sedan 05. Utöfvare af betydande konsulterande verksamhet inom landthushållning. Led. af K. Landtbr. Akad. 11.

WILHELM PALMGREN. Stud.-ex. 66, v. häradshöfd. 74, assessor i G. Hofr. 84, borgmästare i Jönköping sedan 86. Led. af kyrkoråd sedan 88, mångårig v. ordf. i lasarettstid. o. ordf. i helsov-nämnd. Under flera år led. af landstinget, deraf ett såsom ordf. Ordf. i Göteborgs Handelsbanks afd.-kontor sedan 06, led. af styr. i. bol. Allm. Brand sedan 05.

GÖSTA LINDSTRÖM. Stud.-ex. 79, med. lic. 90. Efter tjänstgöring v. olika sjukhus i huvudstaden, överläkare v. Barnbördshuset Pro Patria derst 01.

FREDRIK KULLENBERG. Inneh. jernhandel i Sknrup. Led. af municipalstyr., kyrko- och skolråd, byggn.-nämnd, elem.-skolestyr. V. ordf. i Sv. Minnhandl. Riksförbund samt led. af dess arbetsutskott. V. ordf. i Folkhögskolestyrelsen, i Skånes Köpmansförbunds arb.-utsk.

WILHELM GRANBERG †. Stud.-ex. 44, med. lic. 53, kir. mag. 54, med. hedersdoktor i Upsala 93. Blef, efter några års tjänstgöring vid sjukhus-läkare vid Nyköping lasarett och hospital 58, afgick fr. las. 93, fr. hosp. 96, läkare vid länsfängelset 62—89, derjante under ett antal år järnvägs- och skolläkare. Utöfvade en omfattande enskild praktik. Under många år led. af stadsfullmäktige, led. af länets brandst.-kommitté.

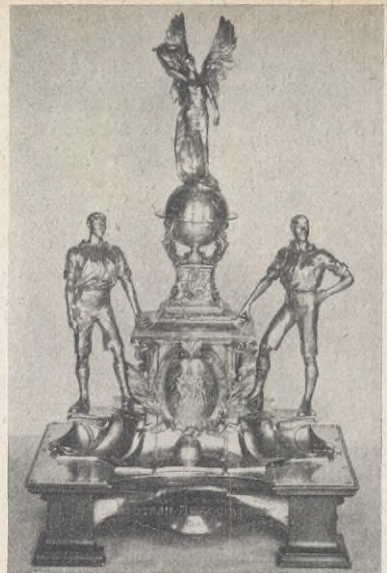
IVAR SVENSSON †. Stud.-ex. 57, med. dr. 77. Tjenstgj. v. sjukhus i Stockholm v. Oscarshamn samt blef överläkare v. Sabbatsbergs kirurg.-afd. 79, aig. 99. Deltog i Dansk-tyska kriget 64 som friv. bitr. läkare.

CLARA OHLSSON, född Beamish †. Enka efter tekniske fabriksdirektören Johan Ohlsson på Hummersberg, har genom testamente förordnad att 50,000 kronor skola utgå till Sv. Freds- o. Skiljedomsföreningen och ett lika stort belopp till främjande af nykterhetsaken.

AXEL JONSSON †. Afjade afg.-ex. fr. tekn. elem.-skola o. fr. handelsinst. tog anställning i affär i Norrköping samt hos firmen Söderberg & Haak i Stockholm 86, samt blef, v. firmans ombildn. t. aktiebolag, 06, v. verkst. direktör derst. Innehade senare ären agentur i Kallinge Jernbruk o. Kockums Jernverks A.-B.

RUDOLF GAGGE †. Blef efter avslutade skolstudier anställd i grosshandel i Stockh., kamrer i Målarprov. E. Banks huvudkontor i Vesterås 66, dess verkst. direktör 74 vid denna posts inrättande; afgick 03 vid bankens ombildning till aktiebank med huvudsäte i Stockholm. Innehade även derafter ledamotskap i såväl bankens afd.- som huvudstyrelser. Led. af stadsfullmäktige 09—03, led. af fattigv.-styr., byggnadsnämnd, kyrkoråd m. m. Led. af landstinget 94—03. Framstående musikläskare, bas i Carl XV:s sängkvartett, bildade Vesterås musiksällskap, komp. smärre musikstycken.

Till vänster:
Det med FÖRSTA PRIS belönade förslaget till LYCKÖNSKNINGSTELEGRAM, af fru AGNES SUTTHOFF, hvars porträtt är infördt i vår reproduktion af förslaget. — Täflingen var som bekant utlyst af NATIONALFÖRENINGEN MOT TUBERKULOS till hvilkens blifva instiftade.



Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Till höger:
OLYMPISKA VANDRINGSPRISET I FOTBOLL, in-

stiftadt af Engelska Fotbollförbundet (The English Football Association) har ankommit till Stockholm. Det innehafves f. n. af Storbritannien.

MAGNUS MÖLLER †. Stud.-ex. 79, med. dr. 90, sjukhus- o. distr.-läkare i Stockholm 88—01, docent i syfil. o. derm. v. Karol. Inst. 92, professor derst. sedan 11. Tf. överläkare 98—01 och sedan sistn. ar. ordin. överläkare v. sjukhuset St Görän i Stockholm. Led. af reglementeringskommittén sedan 04. Medicinsk förtjänt. Intog en synnerligen framstående ställning inom svenska läkarekåren och åtnjöt anseende som en af vårt lands ypperste syfilidologer.

FREDRIK ZACHRISSON †. Stud.-ex. 87, med. dr. 02, docent i kirurgi v. Upsala Univ. 03. Biträd. lärare i kirurgi 11.

EFRAM WERNBOM †. Inneh. af firmen E. A. Wernboms hyfleri och ängsäg i Venersborg. Led. af stadsfullmäktige fr. institutionens början t. o. m. 10. Led. af drätselkammaren, lasarettsdirektionen, styr. i brandstodsbolaget, Sparbanken m. m.

LARS FREDBERG †. Stud.-ex. 62, prestvigd 64, kyrkoherde i Öivån-åker 75, i Dalsbo 91, kontr.-prost i Helsinglands n. n. kontr. 98. Folkskoleinsp. 74—75, flerårig landstingsman, inspektör af Hudiksvalls h. a. lärov.

DAVID UPPSTRÖM †. Stud.-ex. 65, jur. kand. 70, v. häradshöfding 72, häradshöfd. i Ångermanl. s. doms. sedan 82. Stadsfullmäktig i Hernösand 84—06, ordf. i styrelsen i Riksbankens afd.-kontor derst. 90—12. Led. af Landstinget 90—97, led. af Riksd. F. K. 02—11, led. af Lag- och konstitutskottet.

ALBIN BUCKAU. Anst. efter avslutade skolstudier v. W. Lindbergs varf i Stockholm; vid detta upphörande 05 anställd v. Oscarshamns Mek. Verkstad såsom maskingenör o. ritkontorchef. Maskinexpert i Bureau Veritas samt Oscarsh. stads besiktningman i passagerarengartyg.

Hrr Fotografier uppmanas att vid insändande af fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att deras namn finnes anbragt på fotografiets baksida. Endast då angifves firmanamnet.



Dr F. V. Svenonius, biografi och helsidesporträtt. — Konungsbesök i Västerås. — Sjöförsvaret och dess aktuella frågor, af kapten Erik Hägg (rikt ill.). — Aholmen, den blifvande nationalparken. — Strindbergsfest i Chicago. — Selma Lagerlöf i Finland. — Rektor M. Björkqvist. — J. A. Törnblom (Elf Norrbo) 50 år. — Chr. Erikssons statyer till K. Biblioteket. — Svenska Turistföreningens jubileumsmedalj. — Lyckönskningstelegram. — Storhertigen af Luxemburg †. — Norges nye statsminister. — Österrike-Ungerns nye utrikesminister. — Motorfartyget Selandia. — Fotbollspokal till Olympiska spelen. — Svensk-finsk bandymatch om öfverste Balcks vandringsspokal. — Öfvervintande vildänder i Svartån. — Dresserade myror. — "Ett skaldeöde", berättelse af Elf Norrbo. — Veckans Porträttgalleri.